

2018 ORTA ÖĞRETİM ÇIKMIŞ SORULAR
GENEL KÜLTÜR

1. İslamiyet öncesi Türk devlet geleneklerinde Kağan/Hükümdarın devleti yönetecek olan erkek çocuklarına, onlara siyasi bir kimlik kazandıran "Tigin" unvanı verilir. **Cevap: A**

2. 1071 Malazgirt Meydan Muharebesi'nin kazanılmasıyla; Anadolu'nun kapıları Türklere açılmış ve Türkler kitleler hâlinde Anadolu'ya yerleşmeye başlamıştır (II). Buna paralel olarak da Anadolu coğrafyasında Türk-İslam kültürü kök salıp yayılmaya (III) başlamıştır. (Haçlı seferleri sona ermemiş, aksine bu savaştan sonra başlamıştır). **Cevap: D**

3. Büyük Selçuklu Devleti'nin en parlak dönemi olan Sultan Melikşah'a devlet idaresinde baş vezirlik (atabeylik) yapan ve o meşhur, devleti yönetme sanatını anlatan "Siyasetname" adlı başucu eserini kaleme alan ünlü İran asıllı devlet adamı Nizamülmülk'tür. **Cevap: E**

4. Ankara Savaşı (1402) sonrası 11 yıl süren kanlı Fetret Devri kavgalarını bitirip, kardeşlerini ortadan kaldırarak devleti dağılmaktan kurtaran ve bu yüzden Osmanlı'nın "ikinci kurucusu" unvanını taşıyan padişah I. Mehmet'tir (Çelebi Mehmet). **Cevap: B**

5. Osmanlı Devleti'nin XVI. yüzyılda (Kanuni Sultan Süleyman dönemi), Avrupa'da oluşan Hristiyan birliğini (Şarlken) parçalamak, Akdeniz ticaretini canlandırmak ve siyasi nüfuz kurmak amacıyla Kapitülasyon (ticari ayrıcalık) verdiği ilk büyük devlet Fransa'dır. **Cevap: B**

6. Osmanlı Devleti'nde yolların/geçitlerin güvenliğini sağlayan Derbent teşkilatı, tüccarların konakladığı kervansaraylar ve ücret karşılığı eşya/yük taşıyan Mekkariler grubu, doğrudan doğruya "Ticaret" hayatının can damarlarını oluşturan ekonomik birimlerdir. **Cevap: B**

7. Avrupa'daki gibi soylu (aristokrat), köylü, derebeyi şeklinde kesin, keskin sosyal sınıfların Osmanlı'da olmamasının en temel sebebi; toprak mülkiyetinin şahıslara (ağalara) değil, tamamen devlete/padişaha ait olması (Miri Arazi) ve böylece güçlü toprak beylerinin türemesinin engellenmesidir. **Cevap: A**

8. Osmanlı Devleti'nin Lale Devri'nde geçici elçiliklerle başladığı Avrupa'yı tanıma sürecini kalıcı hâle getirerek; Avrupa başkentlerinde (Londra, Paris, Viyana vb.) "İlk Daimi (Sürekli) Elçilikleri" kuran padişah III. Selim'dir. **Cevap: C**

9. Patrona Halil İsyanı (Lale Devri'ni bitiren) ve Kabakçı Mustafa İsyanı (Nizam-ı Cedit yeniliklerini bitiren) doğrudan devletteki Batılılaşma/yenilik hareketlerine karşı çıkmış irtica isyanlarıdır. Mehmet Ali Paşa isyanı ise yeniliğe karşı değil, Valinin toprak/iktidar talebiyle çıkardığı siyasi bir başkaldırıdır. **Cevap: C**

10. Türk düşünce tarihinin temel taşlarından olan; Osmanlı'yı kurtaracak üç farklı ideolojiyi (Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük) derinlemesine kıyaslayıp analiz ettiği 1904 tarihli o ünlü "Üç Tarz-ı Siyaset" makalesinin sahibi Yusuf Akçura'dır. **Cevap: E**

11. Yeniçeri Ocağının kaldırılması (Vaka-i Hayriye), Karantina usulü, Askeri Tıbbiye ve Muhtarlık teşkilatı tamamen II. Mahmut dönemi yenilikleridir. Ancak modern bürokrat yetiştiren Mekteb-i Mülkiyenin açılması (1859) ondan çok sonraki Sultan Abdülmecit dönemine aittir. **Cevap: B**

12. I. Dünya Savaşı'nda İngiltere'nin şah damarı olan, sömürgesi Hindistan ile deniz yolu (Süveyş üzerinden) bağlantısını kesmek ve Mısır'ı geri almak amacıyla Cemal Paşa komutasında açılan taarruz cephesi "Kanal Cephesi"dir. **Cevap: A**

2018 ORTA ÖĞRETİM ÇIKMIŞ SORULAR
GENEL KÜLTÜR

13. İtalya ile imzalanan 1912 Uşi Antlaşması'nın en büyük ve en acı sonucu; Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son toprak parçaları olan Trablusgarp ve Bingazi'yi tamamen İtalya'ya bırakmasıdır. **Cevap: A**

14. İsmet İnönü'nün "Metni okunduğu zaman göze batacak sakıncalar taşımadığı izlenimi uyandırıyor... ileride her türlü yoruma müsait kaleme alınmıştı" diyerek eleştirdiği o hain esnekliklerle (Meşhur 7. Madde vb.) dolu mütareke "Mondros Ateşkes Antlaşması"dır. **Cevap: B**

15. Mustafa Kemal Paşa'nın 9. Ordu Müfettişi seçilmesinde, Çanakkale'deki ünü, Alman yanlısı ve İttihatçı olmaması, Padişahın yaverliğini yaptığı için güvenilir bulunması etkilidir. Ancak Enver Paşa ile sıkı/yakın bir arkadaş değil, aksine mesleki rekabet ve fikir ayrılığı içinde olduğu bilinmektedir. (Seçim sebebi olamaz). **Cevap: E**

16. "Milli sınırlar içinde vatan bir bütündür parçalanamaz, geçici bir hükümet kurulacaktır" gibi tam bağımsızlığı, ulusal iradeyi ateşleyen o tarihi kararların ilk kez net bir dille alındığı platform "Erzurum Kongresi"dir. **Cevap: C**

17. Mehmet Akif Ersoy, Taceddin Dergâhı'nda büyük bir inançla yazıp millete hediye ettiği (bu yüzden Safahat'a almadığı) İstiklal Marşı'mızı doğrudan doğruya cephede kan döken "Kahraman Ordumuza" ithaf etmiştir. **Cevap: C**

18. I. Dünya Savaşı sonrasında gizli antlaşmalarla kendi aralarında paylaştıkları pastayı güncelleyen İngilizler; işgal ettikleri Urfa, Antep ve Maraş yöresini, petrol zengini Musul'u tek başına almak (Suriye İtilafnamesi) karşılığında Fransa'ya devretmiştir. **Cevap: B**

19. 1921 Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nda (Anayasa) meclisin yetkileri, güçler birliği, egemenliğin millete ait olduğu çok net ve

keskin bir şekilde belirtilmiştir. Ancak yasaları denetleyen "Anayasa Mahkemesi" kavramı ilk kez 1961 Anayasası ile Türk hukukuna girmiştir (1921'de kesinlikle yoktur). **Cevap: D**

20. Kurtuluş Savaşı sonrasında İtilaf Devletleri'nin Lozan Konferansı'na hem Ankara'yı hem de İstanbul'u birlikte çağırarak Türk heyetinde ikilik yaratma planı; TBMM'nin acil toplanarak "Saltanatı Kaldırması" (1 Kasım 1922) ile boşa çıkarılmıştır. **Cevap: A**

21. Cumhuriyet döneminde, çağdaş, modern, akılcı, pratik sorun çözen ve laik bir yapıya sahip olması, aynı zamanda Avrupa'nın en yeni kanunlarından biri olması sebebiyle tercüme edilerek örnek alınan Medeni Kanun, İsviçre Medeni Kanunu'dur. **Cevap: B**

22. Atatürk ve aydınların "Onlar nasıl yaptıysa öyle yapmak istiyoruz" şeklindeki Batılılaşma vizyonu; Batı'nın kılık kıyafetinin kopyalanmasını değil, onların bu başarıya ulaşırken kullandıkları bilimsel zihniyeti, çalışma disiplinini ve akılcı "Yöntem Bilgisi"ni (Metodu) içselleştirmeyi hedeflemiştir. **Cevap: A**

23. Birinci TBMM'nin kömür madenlerinde ezilen ve ağır şartlarda çalışan işçilerin sosyal güvenlik haklarını, mesai koşullarını yasa altına alarak onları sermayedar karşısında koruması, doğrudan sosyal adaleti ve eşitliği savunan "Halkçılık" ilkesiyle açıklanır. **Cevap: A**

24. 1934 yılında kurulan Balkan Antantı'na (Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya, Romanya) katılmayı, I. Dünya Savaşı'nda kaybettiği toprakları geri almak gibi yayılmacı (revizyonist) hedefleri olan Bulgaristan kesin bir dille reddetmiş ve paktın dışında kalmıştır. **Cevap: D**

25. I. Dünya Savaşı patlak verdiğinde Alman ordusunun, güçlü Fransız savunma hatlarını atlatıp en kestirme ve gafil

2018 ORTA ÖĞRETİM ÇIKMIŞ SORULAR
GENEL KÜLTÜR

avlayacak yoldan hızla Paris'e inmek amacıyla tarafsızlığını hiçe sayıp ezerek üzerinden geçtiği ("Schlieffen Planı") ülke Belçika'dır. **Cevap: A**

26. 1950'lerde Demokrat Parti döneminde tarımda traktör (makineleşme) sayısında patlama yaşanmış, çiftçiye kredi verilmiş, ekilmedik arazi kalmamıştır. Ancak o dönemde büyük ağaların topraklarının alınıp köylüye dağıtılmasını içeren başarılı/kapsamlı bir "Toprak Reformu" kesinlikle yapılmamıştır. **Cevap: D**

27. Karadeniz'in altından döşenen binlerce kilometrelik boru hatlarıyla Avrupa'ya (ve Türkiye'ye) doğal gaz pompalanmasını sağlayan stratejik ve devasa Mavi Akım Projesi, dünyanın en büyük gaz tedarikçisi olan Rusya ile yapılan bir projedir. **Cevap: D**

28. Haritada I (Edirne çevresi) ve V (Hatay ovası) bölgelerinde gösterilen taşkınlar, doğrudan nehir yataklarının (Meriç ve Asi) daralıp patlaması ve yağışlarla birlikte çevresini sular altında bırakması felaketi olan "Sel ve Taşkın"lardır. **Cevap: A**

29. Meteoroloji grafiğinde kış yağışlarının (Aralık, Ocak, Şubat) yaz aylarından açık ara fazla olması, o bölgenin tipik bir Akdeniz İklimi etkisinde, yani tamamen "Denizel etkilere" (denizellik/cephe sistemleri) açık olduğunu gösterir. **Cevap: A**

30. Türkiye'de sirk (buzul) aşındırması sonucu oluşan buzul göllerine ancak yükseltisi 3000 metreyi aşan Kaçkar, Bolkar, Mercan, Karçal gibi zirvelerde rastlanabilir. Yüksekliği daha düşük olan Köroğlu Dağları'nda kalıcı kar ve buzul izi (sirk gölü) bulunmaz. **Cevap: C**

31. Ege bölgesindeki Aydın Dağları kırılma (horst-graben); Karadeniz'deki Küre Dağları kıvrılma (antiklinal-senkinal); İç Anadolu'daki Erciyes Dağı

ise tamamen volkanik patlamalarla yığılarak oluşmuştur. **Cevap: B**

32. İki farklı yörenin bitki topluluklarının benzer olması, orada hüküm süren sıcaklık, yağış rejimi, bakı ve denizellik (iklim) şartlarının aynı olmasındandır. Toprağın kendi iç kimyasal "özelliliği", bitkilerin genel karakterini belirlemede makro iklim faktörlerine göre en zayıf (etkisi daha az) halkadır. **Cevap: B**

33. Seyhan, Ceyhan, Manavgat ve Eşen çaylarının hepsi sularını Akdeniz'e boşaltır. Ancak Balıkesir yöresinden çıkan Gönen Çayı, Ege ile Marmara arasında kalıp sularını kuzeye, Marmara Denizi'ne dökmektedir. **Cevap: E**

34. Türkiye heyelan haritasında en koyu kırmızılarla işaretli olan; sarp yamaçlar, tabakalı yapı ve aşırı/sürekli yağışın toprağı ağırlaştırarak devasa kütleler hâlinde aşağı kaydırıldığı en riskli yer Doğu Karadeniz (IV) bölümüdür. **Cevap: D**

35. Yılda birden fazla ürün alınan sıcak iklimi, mısır ve soya fasulyesi yetiştirilen devasa alüvyal deltası ve Torosların eteklerinde kıl keçisi besleyen yörükleriyle Türkiye'nin tarım başkenti olarak tasvir edilen yer "Çukurova"dır. **Cevap: D**

36. Haritada I numarayla gösterilen Yıldız Dağları (Marmara) veya sarp Menteşe yöresi ile V numaralı Hakkari yöresi (Doğu Anadolu'nun güney ucu), kayalık, dik ve dağlık (engebeli) arazileri yüzünden sanayi ve ulaşımına kapanmış, bu yüzden nüfusun aşırı seyrek kaldığı alanlardır. **Cevap: E**

37. Adana, Antalya, Giresun ve Şanlıurfa gibi iller yılın belli dönemlerinde (pamuk, fındık, sera, turizm) binlerce tarım işçisine "mevsimlik göç" ile kucak açar. Ancak iklimin sert, tarım süresinin kısacık olduğu Erzurum-Kars çevresi mevsimlik tarım işçisi göçü alan bir bölge değildir. **Cevap: A**

2018 ORTA ÖĞRETİM ÇIKMIŞ SORULAR
GENEL KÜLTÜR

38. Erzurum, Ardahan ve Ağrı platolarında yükseltiden (yeryüzü şekilleri) dolayı iklim çok serttir ve yaz yağışları (iklim) etkilidir. Yazın yağın yağmur gür ve uzun Alpin çayırlarını boyatır. Bu boylu çayırlar küçükbaş değil, büyükbaş otlatmaya uygun olduğundan o yörede büyükbaş mera hayvancılığı zorunlu hâle gelir.

Cevap: C

39. Turizmi geliştirmek için tanıtım ve reklam yapmak, yolları-hava alanlarını düzeltmek, inanç/kongre gibi alternatif turizm kollarını açmak ve otellerin kalitesini yükseltmek şarttır. Ancak otellerde çalışan kişi (istihdam) sayısının artırılması sektörü geliştirecek bir politika değil, turizmin büyümesiyle ortaya çıkan bir "Sonuçtur". **Cevap: A**

40. Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde köylü, elindeki karasabanla ancak kendi karnını doyuracak (geçimlik) ilkel tarım yapmaktaydı. Bugün bildiğimiz anlamda dev çiftliklerin, satış ve kâr odaklı (kapitalist) "Ticari amaçlı tarımsal faaliyetlerin" o dönemde yaygın olduğu kesinlikle söylenemez. **Cevap: E**

41. Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), sadece Fırat ve Dicle üzerine dev barajlar kurmakla kalmamış; sulama kanallarıyla kupkuru Harran'ı pamuk, tekstil ve salça tarlasına çevirerek, bölgede "Tarıma Dayalı Sanayiye" resmen ayağa kaldırmış en başarılı bölgesel kalkınma projesidir.

Cevap: B

42. Türkiye orman varlığı haritasında en soluk renklerle gösterilen, yağışın en düşük ve şiddetli yaz kuraklığının (buharlaştırmanın) en yüksek olduğu ağaçsız bozkır kuşağı İç Anadolu Bölgesi'dir (Haritada Tuz Gölü ve çevresini işaret eden II numaralı alan). **Cevap: B**

43. Demir yolları veya hava yolları belirli ana istasyonlarda biterken; Kara Yollarının ülkenin en ucra köyüne, dağ başına ve kılcal damarlarına kadar doğrudan kapıya

teslim (esnek) "Yolcu ve yük taşımacılığı" sunabilmesi onu rakipsiz ve en gelişmiş ulaşım ağı yapmıştır. **Cevap: D**

44. Cilvegözü, Akçakale, Öncüpınar ve Yayladağı doğrudan Türkiye ile Suriye arasındaki sınır kapılarımızdır. Fakat Gürbulak sınır kapısı, Ağrı ilimizin Doğubayazıt ilçesinden geçerek İran'a açılan en önemli ticaret köprümüzdür.

Cevap: B

45. Rüzgâr santrallerinin kurulması için sürekli, kesintisiz rüzgâr alan boğazlar (Çanakkale, Biga) ve Ege kıyıları (Alaçatı, Urla, Bodrum) çok elverişlidir. Ancak Rize ve çevresi, hem çok dik engebeli yapısıyla pervanelerin dönüşünü kesecek hem de rüzgâr potansiyeli en düşük alan olduğu için çok olumsuzdur. **Cevap: E**

46. 1982 Anayasası'nın ilgili maddesine göre (2017 değişikliği öncesindeki eski sisteme atıfla); Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, tabîî afet, tehlikeli salgın hastalık veya ağır ekonomik kriz gibi hâllerde "süresi altı (6) ayı geçmemek üzere" olağanüstü hâl ilan edebilirdi. **Cevap: D**

47. 1982 Anayasası'nın Parlamenter Sistem dönemindeki kurallarına göre, yürütme organı olan Bakanlar Kurulunun kendi başına Kanun Hükmünde Kararname (HKH) çıkarabilmesi için, yasama organı olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin (TBMM) ona bir "Yetki Kanunu" çıkararak bu hakkı devretmesi zorunluydu.

Cevap: B

48. Yine 1982 Anayasası'nın eski sistemine göre; Cumhurbaşkanı hastalık ya da yurt dışı ziyareti sebebiyle makamından geçici olarak ayrıldığında, o görevine dönene kadar devletin başına "Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanı" vekâlet ederdi. **Cevap: E**

49. İdari işlemler; valilik, bakanlık veya belediye gibi yürütme idarelerinin tek

2018 ORTA ÖĞRETİM ÇIKMIŞ SORULAR
GENEL KÜLTÜR

tarafli iradeleriyle aldıkları (Tüzük, Yönetmelik, Tebliğ vb.) kararlardır. Ancak "Kanun", yürütmenin değil, milletin iradesini temsil eden Yasama Organının (TBMM) çıkardığı bir Yasama (hukuk) işlemidir. **Cevap: A**

50. Türk İdare Hukukunda sadece Başbakanlık, Bakanlıklar ve Kamu Tüzel Kişiliğine sahip kurumlar (Üniversiteler, TRT, Belediyeler vb.) kendi görev alanlarıyla ilgili yönetmelik çıkarabilirler. Seçeneklerdeki tek kamu tüzel kişisi, özerk bir yerel yönetim olan "Afyonkarahisar Belediyesi"dir. **Cevap: B**

51. Devletin kamu yararı gördüğü durumlarda (yol, okul, köprü yapmak için) şahıslara ait tapulu taşınmazların (arsa, tarla) mülkiyetini, parasını/bedelini peşin ödemek şartıyla tek taraflı olarak zorla idareye geçirmesi işlemine "Kamulaştırma (İstimlak)" denir. **Cevap: C**

52. Hukuk kurallarının normlar hiyerarşisi piramidinde; Anayasa'nın hemen bir altında yer alan, kanun hükmünde kararname ve kanunlarla tamamen eşit güce (aynı basamağa) sahip olan hukuki metinler usulüne göre yürürlüğe konulmuş "Uluslararası Antlaşmalar"dır. **Cevap: C**

53. Özel hukukta kişilerin istediğiyle sözleşme yapma, şeklini belirleme veya bozma özgürlüğü vardır. Ancak bu hak mutlak değildir; hiçbir sözleşme devletin koyduğu "Emredici hukuk kurallarına", genel ahlaka veya kamu düzenine "aykırı olarak düzenlenemez" (Sözleşme özgürlüğü kapsamında değildir). **Cevap: E**

54. Türk Medeni Kanunu'na göre, bir gerçek kişinin niyet olarak tamamen yerleşmek ve hayatını sürekli olarak idame ettirmek (yaşamak) amacıyla bulunduğu ana adrese hukuki dilde "Yerleşim Yeri" (İkametgâh) adı verilir. **Cevap: D**

55. Rıfat Ilgaz'ın unutulmaz eserinden sinemaya aktarılan; Türk sinema tarihinin

en çok izlenen, Kemal Sunal ve Tarık Akan gibi devleri parlatan efsane "Hababam Sınıfı" film serisinin o büyük yapımcısı ve yönetmeni Ertem Eğilmez'dir. **Cevap: E**

56. Yükseköğretim (YÖK) mevzuatına göre Türkiye'deki Hukuk, Mühendislik ve Eğitim fakülteleri (lisans programları) standart olarak 4 yıl sürmektedir. Ancak insan hayatının söz konusu olduğu "Tıp" fakültesinin mecburi temel lisans öğretim süresi diğerlerinden uzun olup 6 yıldır. **Cevap: C**

57. Dünya saat dilimlerinin sıfır (0) noktası olarak kabul edilen ve uluslararası saat ayarını belirleyen o meşhur tarihi Kraliyet Gözlemevi'nin bulunduğu Greenwich kasabası, Birleşik Krallık (İngiltere) sınırları içerisinde Londra'dadır. **Cevap: A**

58. "Kalktı Göç Eyledi Avşar Elleri" türküsüyle bilinen, Neşet Ertaş'ın babası ve ustası olan, Orta Anadolu (Kırşehir) abdallık geleneğinin en sert ve en gür sesli bozlak okuyan o koca efsanesi Muharrem Ertaş'tır. **Cevap: D**

59. Tüm dünyadan binlerce bedensel engelli sporcunun kıyasıya mücadele ettiği, olimpiyat tarihinin en büyük organizasyonlarından biri olan 2016 Yaz Paralimpik Oyunları, Latin Amerika'nın kalbi olan Brezilya'da (Rio de Janeiro) gerçekleştirilmiştir. **Cevap: B**

60. 15 Temmuz hain darbe girişimi gecesı Özel Kuvvetler Komutanlığı'nı ele geçirmeye çalışan terörist generali alınından vurarak darbenin seyrini değiştiren kahraman astsubay Şehit Ömer Halisdemir'in adı, memleketi olan "Niğde"deki üniversiteye ölümsüz bir vefa olarak verilmiştir. **Cevap: E**

2018 ORTA ÖĞRETİM ÇIKMIŞ SORULAR
GENEL YETENEK

1. Metindeki "ev sahibi dili; söze dökülmeyi bekleyen şeyleri kabul etmeye ve onu ağırlamaya ikna etmek" metaforu, çevirisi yapılan eserdeki kelime ve kavramların, çevrilen yeni dilin (hedef dilin) sözcük dağarcığına ve mantığına en uygun şekilde "aktarılabilesini" ifade etmektedir.**Cevap: E**

2. Problemin üstesinden gelemediğinde "Derin olan kuyu değil, kısa olan ip!" demek, sorunun aslında çözülemez (aşırı zor/derin) olmadığını, sadece senin elindeki araçların veya harcadığın çabanın (ipin) yetersiz kaldığını vurgular. Yani problemin zorluğuna değil, harcanan çabaya odaklanması gerektiği anlatılmaktadır.**Cevap: E**

3. "Çocuklar, göremeyeceğimiz bir zamana gönderdiğimiz canlı mesajlardır." cümlesiyle, çocukların bizden edindikleri kültürü, değerleri ve insanlık birikimini alıp geleceğe (bizim göremeyeceğimiz o yarınlara) taşıyacak yegâne elçiler oldukları vurgulanmıştır.**Cevap: D**

4. Parçanın IV. cümlesindeki "İçerideki kalabalıktan (sebep/neden) insanların bu çarşığı sevdiğini (sonuç) düşündük." ifadesinde, ulaşılan sonuç doğrudan içerideki kalabalık olma nedenine bağlanmıştır.**Cevap: D**

5. Metindeki "veren" (sıfat-fiil), "gelen" (sıfat-fiil), "gibi" (edat), "tekrar ediyor" (çekimli fiil), "inişli çıkışlı" (sıfat) kelimeleri incelendiğinde cümlede "-ıp, -arak, -ınca" gibi herhangi bir "Zarf-fiil" eki alan sözcük bulunmamaktadır.**Cevap: A**

6. II, III, IV ve V numaralı cümlelerin yüklemeleri sırasıyla "biliyorlar, oluşturuyorlar, kullanıyorlar, dikeyor" sözcükleridir ve hepsi çekimli birer "Fiil" cümlesidir. Ancak I. cümlelerin yüklemi "dokumacı karıncalardır" sözcüğüdür ve bu bir "İsim" cümlesidir.**Cevap: A**

7. Şiirdeki "Şu çıkan bulut" (İşaret sıfatı), "Her şey" (Belgisiz sıfat), "akan" (Sıfat-fiil), "akış/susamak" (İsim-fiil) örnekleri mevcuttur. Ancak şiirin hiçbir dizesinde zarf-fiil (ulaç) görevinde kullanılan bir kelime yoktur.**Cevap: E**

8. Cümlelerin ögeleri incelendiğinde; II. cümlede "yoldan", III. cümlede "denize", IV. cümlede "vadiye", V. cümlede "kuyruğunda" kelimeleri "Nereden/Nereye/Nerede?" sorularına cevap veren Dolaylı Tümleç görevindedir. I. cümledeki "Islak nisan akşamlarında" ise "Ne zaman?" sorusuna yanıt veren Zarf Tümlecidir.**Cevap: A**

9. "Kaydedilmeyen" sözcüğü (Kayıt + edilmeyen) birleşirken hem "ı" ünlüsü düşmüş (ünlü düşmesi) hem de "t" ünsüzü yumuşayarak "d"ye dönüşmüştür (ünsüz yumuşaması). Dolayısıyla birden çok ses olayı vardır.**Cevap: A**

10. II numaralı cümlede yer alan "uzaklıkta ki" ifadesindeki "ki", bulunma anlamı katan ve isme bitişik yazılması gereken bir ektir (uzaklıktaki). Ayrı yazılarak imla hatası yapılmıştır.**Cevap: B**

11. "Sîne" sözcüğünde uzatma (düzeltme) işareti kullanılmasına gerek yoktur; kelimenin doğru yazımı "sineye çekti" şeklinde olmalıdır. (Kâr, kâh, madenî, hâlî gibi kelimelerde anlam karışıklığını önlemek için kullanımı doğrudur).**Cevap: D**

12. Parçanın II, III ve IV. cümlelerinde gıdıklanmanın derideki sinir lifçiklerini nasıl uyardığı ve beynin buna nasıl istemsiz bir tepki verdiği "bilimsel/açıklayıcı" bir dille anlatılmaktadır. Ancak I. cümle ("Gıdıklanmak... eğlencelidir") kişisel ve genel bir yorum yaparak metnin o bilimsel/objektif akışını baştan bozmaktadır.**Cevap: A**

2018 ORTA ÖĞRETİM ÇIKMIŞ SORULAR
GENEL YETENEK

13. I, II ve III. cümlelerde Ahmet Mithat Efendi'nin Türk romanının gelişimine genel katkıları anlatılırken; IV. cümleden itibaren yazarın spesifik bir eseri olan "Müşâhedât" romanına ve onun özelliklerine geçiş yapılmıştır. Konu özelleştiği için yeni paragraf IV. cümle ile başlamalıdır.**Cevap: D**

14. Yazar, göllerdeki kirlilik ve yapılaşma gibi sorunları görünce "Endişe" duymakta; ancak doğanın ısrarla hayata tutunmaya çalışmasını gördükçe "Belki de bir şey olmaz" diyerek "Umut" hissetmektedir.**Cevap: A**

15. Yazar, estetiğin sadece edebiyatla sınırlı olmadığını görüp ilgi alanını genişlettiğini ancak sayısız çirkinlikle karşılaşınca "estetizm aşırılığından (takıntısından) sakındığını" belirtmektedir. Bu da onun "Artık mükemmeliyetçi olmamakla birlikte estetik duyarlılığı hâlâ önemsediğini" gösterir.**Cevap: A**

16. Gerçek okur; başkasının zorlamasıyla, ödev veya sınav için değil, tamamen "kendi seçtiğini ve keyif aldığı" okuyan kişidir. Bu yüzden "Şiire ilgi duyduğu için kütüphaneden kendi seçtiği bir kitabı okuması" gerçek okurluk eylemine en uygun örnektir.**Cevap: E**

17. Telgrafın "küfeye sığmayan yükü göz açıp kapayana dek taşıyan bir hamala" benzetilmesi, onun inanılmaz yüksek seviyede bir bilgi taşıma kapasitesine ve devasa bir hıza sahip olduğunu vurgulamaktadır.**Cevap: C**

18. Tasarımcının zeytin ağacının geçmişine, cazibesine, hikâyesine ve görünüşüne âşık olduğunu söylemesi; doğrudan "Kahve fincanı tasarımlarınızda neden özellikle zeytin ağacını tercih ediyorsunuz?" sorusunun cevabıdır.**Cevap: B**

19. Metinde köpek balığının keşfedildiği yer (Kaliforniya), avlanma biçimi

(sinsice/kamufle), fiziksel özellikleri (siyah, yarım metre, parlayan) ve isminin kime ithaf edildiği (Peter Benchley) belirtilmiştir. Ancak ismi "bizzat kimin koyduğuna" (hangi şahsın isim babası olduğuna) değinilmemiştir.**Cevap: E**

20. Parçada önce peynirin görüntüsel/duyusal (renk, doku, delik) özellikleri sıralanmış, ardından "Sütün cinsi, hayvanın fizyolojik yapısı ise biyokimyasal nitelikleri belirler" diyerek üretim sürecine geçilmiştir. Bu ikisi arasındaki köprü boşluğa "Tüm bunlar, kullanılan sütün biyolojik ve kimyasal özelliklerine bağlı olarak şekilleniyor" cümlesinin gelmesi akışı kusursuz tamamlar.**Cevap: B**

21. Metinde günümüz şairlerinin dili sadeleştirdiği, kuralları (vezin, kafiye) yıktığı ve karşılıklı konuşur gibi yazdıkları vurgulanmıştır. Ancak yeni şairlerin eskilerden "daha kolay yazdığına" dair bir kıyaslama ya da yetenek ölçümü yapılmamıştır.**Cevap: A**

22. Emojinin "dünyanın her yerinde aynı anlama gelen, sevgi, öfke gibi duyguları tek dokunuşla aktarabilen bir tercüman" olması, onun insanlık için evrensel, "ortak bir iletişim aracı" potansiyeli taşıdığını anlatmaktadır.**Cevap: A**

23. Parçada öznel yargılar, "beyaz bir duvara çizilen grafitiler gibi" (benzetme), örneklemeler ve genel açıklamalar mevcuttur. Ancak istatistik, oran veya sayısal bir veriye (nicel veri) yer verilmemiştir.**Cevap: E**

24. Metinde Zora kentini unutulmaz kılan asıl şeyin; sokaklarındaki evlerin, kapı ve pencerelerin "düzensizliği dışlayan o kusursuz dizilişi" yani yapısının "mükemmel simetrisi ve düzeni" olduğu vurgulanmıştır.**Cevap: C**

25. Parçada benzetme (müzik partiyonu gibi), kişileştirme (Zora'nın belirsizliği

2018 ORTA ÖĞRETİM ÇIKMIŞ SORULAR
GENEL YETENEK

dışlaması), açıklama ve örneklemelere yer verilmiş ancak edebi veya sözlük anlamında bir "Tanımlama" (Zora şudur vb.) yapılmamıştır. **Cevap: C**

26. Zora'yı ezbere bilenlerin en bilge kabul edilmesinin nedeni; kentin bu muazzam düzeni sayesinde "akla gelebilecek her fikirle belleğin çağrışımlar yapabilmesi ve insanlığın varoluş arşivini (ortak hafızasını) barındırmasıdır". **Cevap: B**

27. Sözel mantık tablosu dizilimine göre: Liman gezenler C, B ve E'dir (Liman kotası doldu). A ve D farklı mekânları gezmiştir (Biri Kale, Biri Müze). D kafilesi Liman gezemeyeceğine göre ihtimaller sadece Kale veya Müze'dir. (I ve III)

Cevap: E

28. B kafilesi Müze ve Liman, C kafilesi sadece Liman gezmiştir. Dolayısıyla C ve D'nin aynı mekanı gezme ihtimali yoktur çünkü D Limana giremez (kota dolu). **Cevap: D**

29. B kafilesinin iki mekânından biri Müze ise diğeri mecburen Liman'dır. E kafilesinin iki mekânından biri Kale ise diğeri mecburen Liman'dır. Bu durumda B ve E kafileleri kesin olarak "Liman"da aynı mekânı ziyaret etmişlerdir. **Cevap: C**

30. En az sayıda kafilenin Müzeyi ziyaret ettiği biliniyorsa (Müzeyi sadece B kafilesi gezerse); A ve D farklı mekânlara gideceğinden, biri mecburen Müzeye gidecektir ki bu en azlık kuralıyla birleştğinde F kafilesinin Müzeye giremeyeceği, mecburen "Kaleyi" ziyaret edeceği kesinleşir. **Cevap: D**